

Svar på skriftligt spörsmål SSS 658/2021 rd

Svar på skriftligt spörsmål om barnets rätt att i tidig barndom lära sig ett språk eller en kommunikationsmetod som behövs i växelverkan

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 658/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Esko Kiviranta /cent m.fl.:

Vad ämnar regeringen göra för att säkerställa att inget barn lämnas utan språk eller kommunikationsmedel?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Regeringen har förbundit sig att främja likställheten genom att bättre beakta de individuella behoven hos personer med funktionsnedsättning i reformen av lagen om funktionshinderservice samt genom att trygga de teckenspråkiga personernas språkliga rättigheter i praktiken.

Syftet med den nya propositionen om lagen om funktionshinderservice, som är under beredning, är att uppnå likabehandling och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning samt att undanröja hinder för att genomföra det. Dessutom är syftet att stödja ett självständigt liv och tillgodoseendet av självbestämmanderätten samt att trygga tillräckliga och kvalitativa tjänster som tillgodoser de individuella behoven och intressen hos personer med funktionsnedsättning.

Utgångspunkten för reformen av lagen om funktionshinderservice är att betona rätten för personer med funktionsnedsättning att använda en kommunikationsmetod som lämpar sig för dem. Vid tillhandahållandet av service för barn med funktionsnedsättning ska barnets ålder och utvecklingsstadium, kommunikationssätt, åsikt samt delaktighet och verksamhetsmöjligheter i barnets egen verksamhetsmiljö beaktas. Tjänsterna ska genomföras så att de i första hand tryggar barnets välbefinnande och utveckling samt stöder barnets resurser och styrkor.

Det är mycket viktigt att barnets rätt till det egna språket tillgodoses och att hela familjen får möjlighet till fungerande växelverkan med hjälp av ett gemensamt språk. Det är dock inte möjligt att förbättra ställningen för ett teckenspråkigt barn eller ett barn som använder kommunikationsmetoder som ersätter tal endast genom funktionshinderservice som motsvarar barnets individuella behov. Förverkligandet av språkliga och kommunikationsrelaterade rättigheter ankommer på olika förvaltningsområden och hela samhället. Regeringen har under denna regeringsperiod vidtagit flera åtgärder som förbättrar barnets språkliga ställning.

Den beredningsgrupp som justitieministeriet tillsatt håller för närvarande på att färdigställa Finlands första övergripande språkpolitiska program, där man granskar ställningen hos andra språk än nationalspråken i Finland. I programmet beaktas särskilt teckenspråk, samiska språk, romani och karelska. Barn och unga står i centrum för det språkpolitiska programmet. Beredningen av programmet bygger på statsminister Marins regeringsprogram.

Statsrådet har i enlighet med regeringsprogrammet tillsatt en delegation på bred bas med uppgift att bedöma verkställigheten av teckenspråkslagen och tillgodoseendet av teckenspråkigas grundläggande rättigheter och likställdhet. Delegationen verkar i anslutning till justitieministeriet och i den finns representanter för flera ministerier och organisationer.

Målet med Finlands färdigställda barnstrategi är ett samhälle som respekterar barnets rättigheter. Barnstrategin anknyter till regeringsprogrammets vision om ett barn- och familjevänligt Finland. Barnstrategin bygger på FN:s konvention om barnets rättigheter. Strategin tar också hänsyn till förpliktelserna i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Enligt barnstrategin ska barnets möjligheter att vara delaktig, bli hörd, få information samt fungera som en aktiv och kompetent samhällsmedlem tryggas på ett heltäckande sätt och enligt åldersnivå. Barnens delaktighet, rätt att bli hörda och tillgång till information förbättras genom tväradministrativt arbete och genom att stärka god praxis som en del av strukturerna och barnens vardag.

Den första genomförandeplanen för barnstrategin har färdigställts. Åtgärderna i verkställighetsplanen betonar barns och ungas delaktighet, rätt att bli hörda och få information. För att detta ska kunna genomföras krävs det i flera åtgärder att de språkliga rättigheterna beaktas samt att man fäster särskild uppmärksamhet vid deltagandet för barn och unga som ofta marginaliseras. Som en av åtgärderna i genomförandeplanen utarbetas en utredning och bedömning av regleringen av barns och ungas självbestämmanderätt, delaktighet och beslutsfattande inom social- och hälsovården.

Helsingfors 8.12.2021

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru